

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 353/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om diagnostisering, behandling och uppföljning av sjukdomar under coronaepidemin samt om att avskaffa vårdköerna och åtgärda och förebygga ett vårdunderskott

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 353/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Sarkomaa /saml. m.fl.:

Hur ämnar regeringen bidra till att patienter söker sig till nödvändig vård under coronakrisen, genom vilka åtgärder tas hand om behandling av halvbrådskande och långvariga sjukdomar som kräver ständig uppföljning samt om nödvändig utredning av nya symptom och rehabilitering under coronaepidemin, genom vilka åtgärder och resurser förbereder man sig inför avskaffning av vårdköer och vårdunderskott under och efter coronakrisen, ämnar regeringen ta fram en plan för nya kallelser till cancerscreeningar för dem som inte har kunnat delta i screeningar under 2020 på grund av coronakrisen, genom vilka åtgärder och anvisningar ämnar man bidra till att personer över 70 år och människor som tillhör riskgrupper som är hemma i karantänliknande förhållanden under coronakrisen får den hälsovård och rehabilitering som är nödvändig för deras hälsa och funktionsförmåga, vilka åtgärder har vidtagits för en riksomfattande definiering över vad som är jourmässig, brådskande, halvbrådskande eller icke-brådskande sjukhusvård, genom vilka åtgärder förebygger regeringen och svarar mot växande psykiska problem samt hur ämnar man stärka den bristfälliga grundläggande nivån för mentalvård, vilka åtgärder har vidtagits för att bristen på skyddsutrustning inte ska hindra tillgång till nödvändig hälsovård eller rehabilitering samt inte försvåra genomförandet av trygg vård eller dämpande av epidemin, vilka åtgärder vidtas för säkerställande av mottagningarnas coronasäkerhet och ändamålsenlig användning av skyddsutrustning, vilka åtgärder vidtas för att komplettera testningsstrategin så att den befintliga kapaciteten utnyttjas och att målet om minst 10 000 tester per dag uppnås, hur beaktar regeringen de vårdköer som uppstått på grund av coronakrisen och kommunernas svåra ekonomiska situation som en del av regeringsprogrammets mål att korta tidsfristerna för vårdgarantin och när lämnar regeringen till riksdagen propositioner om en reform av vårdgarantin samt om en reform av social- och hälsovården?

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 353/2020 rd

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Även om det definierats avvikelser i förordningar som gäller icke-brådskande vård genom en förordning som utfärdades enligt beredskapslagen, ska brådskande vård, bedömning av behov av vård samt bedömning av remiss inom specialiserad sjukvård ha genomförts inom de föreskrivna tidsfristerna.

I hälsovården har efterfrågan och utbudet på tjänster minskat under coronaepidemin, då resurser har riktats till beredskap. I den specialiserade sjukvården har sjukvårdsdistrikten bland annat utbildat operationssalspersonal för intensivvård samt ökat antalet intensivvårdsplatser, vilket åter för sin del har lett till en minskning av icke-brådskande operationer. Förutom ett minskat serviceutbud har även antalet besök på mottagningar minskat då medborgarna har låtit bli att komma på mottagning.

Behovet av vård har också minskat i den specialiserade sjukvården på grund av minskad trafik och rörlighet, vilket har reducerat antalet olyckor. Då i synnerhet äldre och långtidssjuka har minskat sina kontakter, har även deras luftvägsinfektioner minskat. Detta förklarar delvis varför personer som lider av långtidssjukdomar såsom astma, kroniskt obstruktiv lungsjukdom och hjärtsjukdomar eventuellt har mått bättre. Detta minskade behov av tjänster gäller även barn.

Man har kunnat ge brådskande vård åt alla behövande. Allteftersom fysiska besök på mottagning har minskat har samtidigt distanskontakter i realtid blivit vanligare bland annat inom psykiatrin. Medborgarna har haft tillgång till symtombedömningstjänsten Omaolo och telefontjänsten Jourhjälp 116 117, och dessa har utvecklats kraftigt. I Finland har man lyckats begränsa spridningen av epidemin, och sjukhusen har nu börjat återgå till normala förhållanden i fråga om icke-bråds-kande vård.

Anordnande av cancerscreeningar av bröstcancer och livmoderhalscancer som hör till det nationella screeningsprogrammet hör till kommunerna. Epidemisituationen har inte lyft denna skyldighet från kommunen. Kommunen ska också dela ut tillräckligt med information om screeningens innehåll och effekter.

Social- och hälsovårdsministeriet har tillsammans med Institutet för hälsa och välfärd (THL) på många sätt gett anvisningar åt verksamhetsfältet om tjänster för personer över 70 år och personer som tillhör riskgrupper. THL har även samlat in information om användningen av psykiatriska tjänster och ändringar som skett i fråga om tillgång till tjänster. Verkställandet av den nationella strategin för psykisk hälsa fortskrider trots epidemin. I den ligger fokus särskilt på förbättring av tjänster på basnivå.

Situationen för skyddsutrustning i social- och hälsovården har blivit bättre i och med kompletterande upphandlingar och anvisningar för rätt slags användning. En inhemsk produktion håller på att starta.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 353/2020 rd

Social- och hälsovårdsministeriet har tillhandahållit en nationell Covid-19-testningsstrategi och hälsovården har ständigt kunnat öka testningskapaciteten. Samtidigt har testningskriterierna utvidgats så att ett prov för en Covid-19-undersökning tas av alla personer som har symptom som passar in på en coronavirusinfektion eller för vilka det enligt en bedömning av en yrkesutbildad person inom hälsovården finns anledning att misstänka coronavirussmitta. Myndigheterna som regionalt ansvarar för smittsamma sjukdomar ger närmare anvisningar om genomförande och inriktning av testning.

För närvarande är coronavirustestningskapaciteten i Finland cirka 9 600 tester per dag (situationen 22.5.2020) och en daglig kapacitet på 10 000 tester uppnås till sommaren. Den mest betydande orsaken till att testningskapaciteten inte ännu har utnyttjats till fullo beror på att förekomsten av Covid-19-sjukdomen och symtom som tyder på den har börjat minska i Finland. Det sjunkande antalet fall beskriver minskningen av Covid-19-sjukdomen. Även andelen positiva tester av alla tagna prov har sjunkit, vilket tyder på att testning har genomförts i Finland med låg tröskel.

Regeringen kommer att föreslå i en tilläggsbudget tilläggsfinansiering åt kommuner och sjukvårdsdistrikt för att täcka kostnaderna för coronakrisen och för att därigenom trygga kontinuiteten i sjukhusens verksamhet. Regeringen fortsätter beredningen av lagstiftning som gäller ordnande av social- och hälsovården enligt regeringsprogrammet och likaså fortsätter beredningen av annan lagstiftning enligt regeringsprogrammet bland annat i fråga om vårdgaranti.

Helsingfors 25.5.2020

Familje- och omsorgsminister Krista Kiuru